
Miljøvurdering af Planstrategi

Ikke teknisk resume

Holbæk Kommune har udarbejdet forslag til Kommuneplanstrategi 2023. Kommuneplanstrategien indeholder de overordnede mål for den fysiske planlægning i Holbæk Kommune og det efterfølgende arbejde med kommuneplanen.

Kommuneplanstrategien beskriver, hvordan Kommunalbestyrelsen ønsker, at Holbæk Kommune udvikler sig og hvilke emner, der fremadrettet skal være i fokus.

Kommuneplanstrategi 2023 er omfattet af krav om miljøvurdering, jf. miljøvurderingsloven. Forud for gennemførelse af miljøvurderingen er der udarbejdet en afgrænsningsrapport, som har været sendt i høring hos berørte myndigheder. Der er ikke modtaget høringssvar i forbindelse med høringen.

I afgrænsningsrapporten er der udpeget miljøfaktorer der skal belyses yderligere i miljørapporten, da det er vurderet at der er planmæssige forhold indenfor disse emner der kan have indvirkning på miljøet. Følgende miljøfaktorer er således vurderet nærmere i miljørapporten:

- Landskabelig værdi - herunder kystlinjen
- Biologisk mangfoldighed, flora og fauna
- Arealressourcen
- Klimatiske forhold

Nedenfor er konklusionerne på de enkelte vurderinger gengivet

Landskabelig påvirkning – herunder kystlinje

Byudviklingen ved Hørby vurderes ikke at påvirke landskabet herunder kystlandskabet væsentligt, da udviklingen sker i tilknytning til Hørby.

Opførelse af større landvindmøller, større solcelleanlæg, etablering af skov og udlæg af byudviklingsområder kan potentielt påvirke landskabet, men påvirkningen kan dog først

vurderes nærmere i den fremtidige planlægning, når placering, omfang og udformning kendes.

Biologisk mangfoldighed, flora og fauna

Der forventes at være en positiv påvirkning på den biologiske mangfoldighed, flora og fauna som følge af, at der skal etableres vådområder og ny skov. I Planstrategien fastsættes der i øvrigt ikke konkrete rammer for hvor der evt. muliggøres byudvikling. De konkrete ændringer vil derfor først blive vurderet i kommuneplanlægningen.

Initiativerne i Planstrategien forventes at bidrage positivt til arbejdet med FN's verdensmål 14 og 15 – livet under vand og livet på land.

Arealressourcen

Påvirkningen på arealressourcen over de kommende år, som følge af mere skov og vådområder samt byudvikling vurderes at være væsentlig.

Klimatiske forhold

Muligheden for opførelse af større vindmøller og solcelleanlæg vil bidrage til grøn omstilling og anvendelsen af flere vedvarende energiløsninger, hvilket vurderes at have en positiv påvirkning på klimaet. Udlæg af flere nye vådområder forventes ligeledes at påvirke klimaet positivt. Da der endnu ikke er fastlagt konkrete tiltag, kan påvirkningen først vurderes i forbindelse med den fremtidige planlægning. Initiativerne i kommuneplanstrategien forventes at bidrage positivt til arbejdet med FN's verdensmål 7 og 13 – bæredygtig energi og klimaindsats.

0-alternativ og overvågning

Det vurderes at vedtagelsen af Planstrategien hovedsageligt vil være positive i forhold til 0-alternativet (hvor Planstrategien ikke vedtages). Det vurderes, at der ikke er behov for at fastsætte krav om overvågning.

Kommuneplanstrategi

Der er en positiv udvikling i Holbæk Kommune. Der er tilvækst af indbyggere, og der opleves stadig større interesse for at realisere de byggeprojekter, der planlægges for. Der er således et positivt fundament for den videre planlægning.

Der er allerede igangsat ambitiøse planer og programmer for kommunens udvikling. Det gælder både for grøn omstilling, boligudvikling, erhvervspolitikken, mm. Derfor skal planstrategien sikre, at kommunen "holder snuden i sporet" i forhold til de initiativer, der er igangsat.

Planstrategien behandler den ønskede udvikling ud fra fire overordnede temaer:

- Holbæk som klimakommune
- Natur og biodiversitet
- Udvikling i by og land - herunder bosætning
- En erhvervsvenlig kommune

Endvidere tager planstrategien udgangspunkt i FN's Verdensmål og sætter disse i perspektiv i forhold til planlægningen i Holbæk Kommune.

Planstrategien peger på et konkret område nord for Hørby på Tuse Næs, der ønskes udpeget til udviklingsområde indenfor kystnærhedszonen. Planstrategien omhandler i øvrigt

ikke konkrete arealer, men beskriver overordnede strategiske hensigter for udviklingen i Holbæk Kommune.

Vurdering af miljøpåvirkninger

Processen

Holbæk Kommune har udarbejdet et forslag til Planstrategi for Holbæk Kommune.

Første skridt i en miljøvurdering er at fastlægge de miljøfaktorer, der skal vurderes nærmere i miljøvurderingen. Dette er sket i en såkaldt afgrænsning. Herefter er den egentlige miljøvurdering udarbejdet. Miljøvurderingen offentliggøres i høring med samme høringsfrist som forslaget til planstrategi. Det giver borgere og myndigheder mulighed for at komme med bemærkninger og forslag til ændringer.

Når høringen af miljøvurdering er gennemført, skal der ifølge miljøvurderingsloven udarbejdes en sammenfattende redegørelse, som skal følge den endeligt vedtagne strategi. Redegørelsen skal beskrive, hvordan miljøhensyn integreres i strategien, hvordan der tages hensyn til udtalelserne fra høringerne, hvorfor planen er valgt frem for eventuelt andre behandlede, rimelige alternativer og hvordan eventuelle miljøpåvirkninger vil blive overvåget.

Nedenfor oplistes miljøvurderingsprocessens faser:

1. Afgrænsning og høring af berørte myndigheder
2. Udarbejdelse af egentlig miljørapport
3. Offentlig høring af miljørapport og planforslag
4. Godkendelse og vedtagelse af miljøvurdering og plan (Udarbejdelse af sammenfattende miljøredegørelse)
5. Offentliggørelse af miljøvurdering og plan
6. Evt. overvågning

Afgrænsning og høring af berørte myndigheder

Holbæk Kommune har foretaget en afgrænsning og vurderet, at følgende miljøfaktorer skal indgå i miljørapporten:

- Landskabelig værdi - herunder kystlinjen
- Biologisk mangfoldighed, flora og fauna
- Arealressourcen
- Klimatiske forhold

Berørte myndigheder har haft mulighed for at kommentere afgrænsningen af miljøvurderingen. Der blev gennemført en høring i perioden 21. september til 5. oktober 2022. Følgende myndigheder blev hørt:

- Kalundborg Kommune
- Lejre Kommune
- Odsherred Kommune
- Ringsted Kommune
- Sorø Kommune
- Plan- og Boligstyrelsen
- Region Sjælland

Der er ikke indkommet hørings svar fra nogle af myndighederne.

Miljøvurdering

I det følgende afsnit beskrives de sandsynlige væsentlige indvirkninger på miljøet i forhold til de enkelte miljøfaktorer, som er identificeret i afgrænsningsrapporten.

Miljøvurderingen er gennemført som en vurdering af, hvorvidt og i hvilket omfang Planstrategien forventes at påvirke de enkelte miljøfaktorer, og hvorvidt der er overensstemmelse med kommunale strategier og handlingsplaner.

Landskabelig værdi - herunder kystlinjen

I Planstrategien peges på en række handlinger, der kan påvirke den visuelle oplevelse af landskabet. Der peges konkret på, at der ønskes mulighed for byudvikling nord for Hørby. Området ligger indenfor kystnærhedszonen. Området er i dag dyrket landbrugsjord. I forbindelse med udarbejdelsen af Kommuneplan 2017 og udpegningen af det grønne danmarkskort blev der gennemført en konkret og systematisk analyse af kystlandskabet på Tuse Næs og de landskabelige udpegninger. Analysen tager desuden afsæt i landskabsplanen for Holbæk Kommune, der blev udarbejdet i forbindelse med Kommuneplan 2013. Arealet nord for Hørby er ikke omfattet af landskabelige udpegninger eller natur- og miljøinteresser. Området indgår ikke i det grønne danmarkskort. Mod syd er området afgrænset af Tuse Næs Vej. Fra Tuse Næs Vej er der udsigt hen over Hørby mod Holbæk Fjord. Udsigterne fra Tuse Næs Vej mod fjorden vil ikke blive påvirket.

Det vurderes på denne baggrund, at det er hensigtsmæssigt at udnytte området til byudvikling, for at skabe et attraktivt og afvekslende boligområde. Det vurderes, at byudvikling af området ikke vil påvirke landskabelige værdier eller oplevelsen af kystlinjen væsentligt.

Planstrategien peger desuden på en række tiltag bl.a. byudvikling og etablering af skov der kan påvirke landskabelige værdier. I Planstrategien peges der dog ikke på konkrete geografiske områder hvor ændringerne skal ske, og det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at undersøge konkret hvilke landskabelige påvirkninger der kan være tale om. Den landskabelige påvirkning skal derfor vurderes nærmere i forbindelse med den efterfølgende kommuneplanlægning for konkrete områder.

Med Planstrategien lægges der også op til, at der skal findes plads til større landvindmøller og større solcelleanlæg. Opførelse af store landvindmøller samt udlæg af arealer til solcelleanlæg kan have en påvirkning på landskabet og den visuelle oplevelse heraf. Den landskabelige påvirkning afhænger af en række forskellige faktorer, herunder blandt andet placeringen i landskabet, anlæggets størrelse og udformning, områdets landskabelige karakter mv. Påvirkningen af landskabet vil derfor først kunne vurderes nærmere i forbindelse med den mere detaljerede kommune- og lokalplanlægning, hvor de nævnte faktorer kendes.

Konklusion: Byudviklingen ved Hørby vurderes ikke at påvirke landskabet herunder kystlandskabet væsentligt, da udviklingen sker i tilknytning til Hørby.

Opførelse af større landvindmøller, større solcelleanlæg, etablering af skov og udlæg af byudviklingsområder kan potentielt påvirke landskabet, men påvirkningen kan dog først vurderes nærmere i den fremtidige planlægning, når placering, omfang og udformning kendes.

Biologisk mangfoldighed, flora og fauna

Planstrategiens mål i forhold til ny natur og mere biodiversitet, vurderes at have en positiv påvirkning på den biologiske mangfoldighed.

Planstrategien har desuden fokus på FN's verdensmål. Verdensmålene tager afsæt i miljømæssig-, økonomisk- og social bæredygtig udvikling. I forhold til den biologiske mangfoldighed drejer det sig om livet under vand (14), der handler om at bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer samt livet på land (15), som handler om at beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land samt at standse udpining af jorden og tab af biodiversitet. Øget fokus på FN's verdensmål vurderes at have en positiv påvirkning på den biologiske mangfoldighed.

Etablering af mere ny naturskov i Holbæk Kommune vil medvirke til, at biodiversiteten i kommunen stiger. Initiativerne forventes at have en positiv påvirkning på biodiversiteten. Muligheden for flere vådområder og lavbundsarealer, vil have en positiv betydning for dyre- og planteliv. Vådområder virker som et filter, der renser det gennemstrømmende vand for bl.a. kvælstof. På den måde reduceres udvaskningen af kvælstof til sårbare fjorde, kyster og søer, hvor store mængder af kvælstof er med til at skabe iltsvind og skade vandmiljø, dyr og planter.

I Planstrategien peges der også på, at der evt. skal ske omfordeling/nyudlæg af områder til byudvikling, og der ønskes mulighed for byudvikling på et konkret areal nord for Hørby på Tuse Næs. Området nord for Hørby anvendes i dag til landbrugsformål. Der findes ikke naturområder på arealerne, men der findes naturområder i nærheden, som der skal tages hensyn til i den fremtidige planlægning og udvikling af området. Det vurderes på den baggrund, at der på nuværende tidspunkt ikke kan forventes en negativ påvirkning af den biologiske mangfoldighed.

Konklusion: Der forventes at være en positiv påvirkning på den biologiske mangfoldighed, flora og fauna som følge af, at der skal etableres vådområder og ny skov. I Planstrategien fastsættes der i øvrigt ikke konkrete rammer for hvor der evt. muliggøres byudvikling. De konkrete ændringers eventuelle påvirkning vil derfor først blive vurderet i kommuneplanlægningen.

Initiativerne i Planstrategien forventes at bidrage positivt til arbejdet med FN's verdensmål 14 og 15 – livet under vand og livet på land.

Arealressourcen

Planerne om mere skov, lavbundsjord der skal sættes under vand, mere plads til naturen, flere arealer til solceller og vindmøller samtidig med at byerne vokser betyder, at der vil ske en påvirkning af arealressourcen. I Planstrategien peges der da også på at der fremadrettet skal være fokus på multifunktionel anvendelse, så arealanvendelsen kan medvirke til at flere mål nås på samme tid.

Planstrategien indeholder desuden en opgørelse, der viser hvordan arealanvendelsen vil blive påvirket frem mod 2050 når der foretages en fremskrivning af den hidtidige udvikling samt tages højde for de ekstra arealer der er nødvendige til skov og vådområder for at modvirke udledning af mere CO₂. Det ses således, at det vil være nødvendigt at konvertere landbrugsarealer til anden anvendelse, for at komme i mål med klimaindsatsen. Det vurderes at der er tale om en væsentlig påvirkning af arealressourcen.

Konklusion: Påvirkningen på arealressourcen over de kommende år, som følge af mere skov, vådområder, arealer til energiparker samt byudvikling vurderes at være væsentlig.

Klimatiske forhold

I forhold til klima er der i kommuneplanstrategien fokus på FN's verdensmål vedrørende bæredygtig energi (7), som handler om at sikre, at alle har adgang til pålidelig, bæredygtig og moderne energi til en overkommelig pris samt klimaindsats (13), som handler om at handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser. Øget fokus på FN's verdensmål vurderes at have en positiv påvirkning på klimaet.

Opførelse af vindmøller samt solcelleanlæg vil bidrage positivt til den grønne omstilling med anvendelsen af flere vedvarende energiløsninger, som vurderes at have en positiv påvirkning på klimaet og dermed miljøet.

Etablering af nye vådområder og mere skovrejsning har en positiv påvirkning på klimaet, da disse binder CO₂, og derfor vil bidrage til at reducere drivhusgasser i atmosfæren.

Konklusion: Muligheden for opførelse af større vindmøller og solcelleanlæg vil bidrage til grøn omstilling og anvendelsen af flere vedvarende energiløsninger, hvilket vurderes at have en positiv indvirkning på klimaet. Udlæg af flere nye vådområder forventes ligeledes at indvirke positivt på klimaet. Da der endnu ikke er fastlagt konkrete tiltag, kan effekten først vurderes endelig i forbindelse med yderligere planlægning og projektering af konkrete projekter.

Initiativerne i kommuneplanstrategien forventes at bidrage positivt til arbejdet med FN's verdensmål 7 og 13 – bæredygtig energi og klimaindsats.

Vurdering af 0-alternativet

Med 0-alternativet, som omfatter situationen, hvor Planstrategi 2023 ikke vedtages, vil initiativerne i planstrategien ikke kunne realiseres og de ovenstående miljøpåvirkninger vil ikke finde sted. Initiativerne vil derfor heller ikke kunne implementeres i den fremtidige kommune- og lokalplanlægning.

Det vurderes, at initiativerne i Planstrategien hovedsageligt vil medføre positive miljøpåvirkninger. Den konkrete påvirkning af de foreslåede tiltag kan dog først vurderes nærmere i forbindelse med den fremtidige kommune- og lokalplanlægning. Det vurderes på den baggrund, at miljøpåvirkningerne, som følge af vedtagelsen af Planstrategien, hovedsageligt vil være positive i forhold til 0-alternativet.

Overvågning

I henhold til miljøvurderingslovens § 12, stk. 4 skal miljørapporten indeholde en beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger vedrørende overvågning af de væsentlige indvirkninger på miljøet.

Miljøvurderingen identificerer ikke væsentlige miljøpåvirkninger, som skal overvåges. Der er flere miljøfaktorer, som ikke kan vurderes, da der endnu ikke er fastlagt konkrete initiativer, og hvor en væsentlig miljøpåvirkning derfor ikke kan udelukkes. En nærmere vurdering af miljøpåvirkningerne forventes at ske i forbindelse med den kommende kommune- og lokalplanlægning, og der kan i den forbindelse fastsættes krav om overvågning, hvis det vurderes at være nødvendigt.